A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

א געגערער אידישע ציישונג פאר אלע קלאסען אידען.

VOLUME IV No 2314 | Toronto Wednesday February 5 1919 | ה אדר ראשון פרשה תרומה תרעט | מיטוואך ה־טער פעברואר 1919 | PRICE TWO CENTS

געגעראל סטרייק פון פאכען נאהענט אין לאנדאן

אלע טראנספארטס מיטלען אפגעשטעלט, מענשען געהען צופוס מיילען לאנג—ארבייטער פאדערען א פערציג שטונדיגע ארבייטס וואך אויב ניט וועט ערקלעהרט ווערען א געגעראל סטרייק פון אלע פאכען

געסט אין האטעלען האבען ניט וואס צו עסען

לאנדאן פעברואר 4

א באשלוס פון יוניאן פארשטעהער וואס איז אפגעהאלטען געווארען נעכטען שפעט ביינאכט לויטען: „אז אויב די רעגierונג וועט ניט אנגעהמען א געזעץ איינצופיהרען א פערציג שטונדיגע אר־בייטס וואך דאן וועט דאנערשטאג ער־קלערט ווערען א געגעראל סטרייק אי־בער גאנץ לאנדאן.

וויסענדיג דאס די אונטערגרדישע איי זענבאהנען זייען אין סטרייק און אז מען קאן ניט כאטומען קיין אנדערען מיטעל צום פאהרען איז די לאנדאנער באאמטען רונג הייסט אויפגעשטאנען פארטאג און געמארשירט נאכגעץ שטרעקעס. מיילען ווייט צו־צוקומען צו די נעכטיגע פלע־צער, ווען עס איז קוים טאג געווארען האט מען שוין געקאנט זעהען די גאנסען פול געפאקט מיט מענשען. די גרויסע אויטאמאביילען זיינען געווען געפאקט מיט מענשען און אויף אלע אויטאמאבי־לען האבען זיך געפונען סטרייקער וואס האבען געפראוועט איבערגעדעקט מיר־לאך שאפירס צו פארלאזען זייערע פלע־צער און זיך אנשליסען אין די סטרייקער.

געשעפטען אין האנצען געקריעפעלט

די גרעסטע געשעפט געגענדען זייען כמעט אין גאנצען געקריפעלט געווארען די אויזענבאהן סטאציעס זייען פאל־שטענדיג געשלאסען, וואהרס אויב אפילו עס וואלטען געקומען א פאר סטרייק ברעכ כער צו דער ארבייט איז אבער ניטא קיין

עסטרייך איינגעלאדען אנצושליסען זיך צו דייטשלאנד

ווייען פעבראוער 4

אין דער מאניפעסטאציע וואס איז הייטען דא ארויסגעגעבען געווארען צום עכטען דער ליגע, ווען דאס דייטשע עסטרייך זאל זיך אנשליסען אין דעם איצ טיגען דייטשלאנד האט אטא באזער דער מיניסטער פון אויסלענדישע ענינים ער־קלערט אז די דייטשע רעגierונג האט איינגעלאדען דאס דייטשע עסטרייך צו שיקען באאמטעטיגטע פארטרעטער צו א נייער קאנסטיטוציע וואס ווערט איצט פאר־מירט אין דייטשלאנד אויף'ן ארט וואס האט בלו איצט עקזיסטירט דער פעדעראל לער ראט. די איצטיגע באאמטעטיג־טיג־וועלען אבער האבען בלויז א באראַ־טונגס רעכט.

„אין א קורצער צייט אבער" האט דער מיניסטער געזאגט" וועט דאס דייט שע עסטרייך זיין א טייל פון דער דייט שער רעפובליק. דער גרויסער עולם האט שטארק אפלאדירט אין געזונגען די דייט־שע הימנע.

פיהלט א מאסעס הערץ דעם אמת?

צאר ניקאלאס מוטער גלויבט דאס די באלשעוויקעס זענען ניט אזעלכע ברוטאלע מענשען און זיי האבען איהר זוהן ניט דערהרג'עט נאר באהאלטען איהם ערגעץ צוזאמען מיט'ן איינעקל.

פאריז פעבראוער 4

מאריא פעדאראונא, די מוטער פונ'ם געוועזענעם רוסישען צאר ניקאלאי איז פעסט איינגעגלויבט דאס איהר זוהן מיט דעם איינעקל מיכאיל לעבען נאר זיי זיינען ערטעץ בעהאלטען. זי האט זיך עכטזאגט אריינצופאהרען פון רוסלאנד בין זי וועט ניט אויסגעפינען אויף זיבער דעם אמת'ן שיקזאל פון איהר זוהן. אין דער דאזיגער מעגליכקייט האט זי שוין אויבערצייגט פיעלע פון איהרע פריינט אין די פרעמדע פון אינדראפא. עכטהאלט זעהר אפט קלאגענדן דאס דער צאר לעבט ערגעץ און אז מען ווייסט זאגאר וואו־ערט געפינט זיך.

עכטזאגט זיך צו פארלאזען רוסלאנד די גרייז גרויע מוטער האט זיך פעסט עכטשלאסען ניט צו פארלאזען רוסלאנד זי וואהינט אין יאלטא און פיהרט אן איינ פאכען לעבען. זי האט עכטזאגט די איינלאדונג פון דער רומענישער קעניג־ליכער פאמיליע צו קומען וואוינען מיט זיי. זי האט אפילו אנגעהויבען צו פאקען דאס איהר אייגענטום אין דער רומענישער באנק אין בוקארעסט. אין דער רומענישער פרעסע ווערט אויסגעגעבען אז דער אלטער מיטער האט זיך פעסט עכטזאגט צו פאר לאזען רוסלאנד. זי איז געווען זעהר דאנק באר פאר דער טובה אבער זי האט ער קלערט דאס איהרע פליכטען צו דער פא מיליע און צו רוסלאנד לאזען זי ניט פאה רען, און אז זי מיט איהרע טעכטער האבען באשלאסען צו פארבלייבען אזוי לאנג ביז עס וועט אויפגערעקט ווערען דער אמת'ער שיקזאל פון ניקאלאי מיט'ן יורש עצר מיכאיל.

פיהרער פון סיז פעינערס אנטלויפען פון נעפענעניש

לאנדאן פעברואר 4

א טעלעגראמע צו דער עקסטשיינדזיג טעלעגראף מעלדעט דאס פראפעסאר ער וואהרד דע וואלערא, אנפיהרער פון די סין פעאנערס איז אנטלאפען פון געפענגניס און צוזאמען מיט איהם זיינען אנטלאפען נאך צוויי אנדערע.

דע וואלערא איז ארעסטירט געווארען מיט עטליכע חדשים צוריק אויף דער קלאגע פון האבען אנגעפיהרט א רעוואָ־לוציאנערע טהעטיגקייט. זיצענדיג אין געפענגניס איז ער אויסגעקליבען געווא־רען אלס מיטליער צום ענגלישען פארלא מענט.

די „ענטראל נוס" מעלדעט פון דוב לין אז די אנהערע צוויי זיינען דושאהן מעקגרעי און מיכלראי, ביידע זיינען פראפעסיענעלע אנפיהרער פון די סין פעי־נערס און ערזעהלטע צום ענגלישען פאר לאמענט.

האט געקראגען א שליסעל

ד טעלעגראמע פון לינקאלן צו דער „סענטראל נוס" מעלדעט, דאס עס איז העכסט מעגליך אז פראפעסאר דע וואלע רא האט געקראגען א שליסעל צו א הינ־טער טיר וואס מען האט איהם אריבער געווארפען איבער דער וואנט פון געפע־גניס. אין עס איז אויך זיכער דאס דע ראנטלויף איז אויסגעפלאנעוועט גע־ווארען פון פריהער. אויטאמאביילען האבען געווארט, אזוי שנעל ווי די סין פעינערס האבען זיך באוויזען אין דרוי־סען האט מען זיי אויסגעפיהרט. ערגעץ אריבער דעם גרענעץ.

ליינקאלן געפינט זיך אין מזרח זייט פון צענטראל ענגלאנד, צווישען לינסעס טער און האל, און איז ארום 35 מייל ווייט פון מזרח זייט ים בריטן.

ווילען שאפען דריי הונדערט טויזענט דאלאר פאר די אידישע ליידענדע פון פאלעסטינא

קענעדער חדסה אפטיילונג פיהרט אן א גרויסע טעטיגקייט צו שאפען נויטיגסטע שטיצע פאר פאלעסטינער נויט ליידענדע. — ניט אידי־שע פרוין העלפען. — קאונסיל און דזשואיש ווימען ווייל ניט העלפען

אונטער דער אויפזיכט פון מיסעס א. י. פרימאן, פרעזידענט פון דער קענעדער חדסה אָרגאניזאציע וועט אין חודש מערץ אנגעפיהרט ווערען א קעמפיין צו שאפען דריי הונדערט טויזענד דאלאר פאר די אידישע נויטלייד ענדע פון פאלעס טינא, דאס געלד וועט פארנוצט ווערען, הונדערט טויזענד אויף עסענווארא, הונ דערט טויזענד אויף מלבושים און הונ דערט טויזענד אין מזומן געלד.

ארגאניזאציאנס ארבייט שוין אנגעפאנגען.

דער קעמפיין וועט זיך אנפאנגען אין חודש מערץ אבער דאס ארגאניזירען און פארבריטען אלע נויטיגע קאמיטעען איז אָרגאניזירען די גאנצע ארבייט האט זיך שוין אנגעפאנגען נאך מיט א וואך צוריק און די ארבייט איז שוין איצט אין פולען גאנג. מיסעס פרימאן מאכט איצט א טור איבער א סך קענעדער שטעדט און ווירקט איבעראל די ארבייט גלייך אנצופאנגען.

טאראנטאר קאמיטע צוגויפגעשטעלט

מאנטאג אויבנט איז אפגעראלטען געווארען א מיטינג אין קינג עדוואַרד האָטעל. ביי וועלכען עס זיינען ער שיינען פארלאָגען זייערע שטעלען אין דער לעמבערגער אויוועדזיטעט און די אידי שע סטודענטען זיינען ארויס אין א סטרייק אלס פראטעסט געגען דער פריל שער רעגierונג.

שוידערליכער סך הכל פון דר. לעמבערגער פאגראמען

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

אינפארמאציעס צום „טאג" מעלדען דאס אין פוילען און ליטא האבען די אי דען באשטימט א וואך פון טהויער פאר די לעמבערגער אידישע קדבנות.

דער לעצטער סך־הכל פון דעם חורבן באוויזט דאס ביז פופעזעהן הונדערט אי דישע נפשות זיינען דארטען אומגעקומען נער צייטונסטיש דעלעגאטען דר. שמריהו לעווין און קלאדענס דע סאלא (דע חאלא זע?) זיינען אנגעקומען אין לאנדאן אויס גענומען געווארען ביי א גרויסען מאסע פארזאמלונג. ביי וועלכען סער סטואַרט סעמיועל איז געווען דער פארזיצענדער.

עס איז באריכטעט געווארען ביים מי טינג דאס מאנכע צייטונסטישע פראגען זיי נען געשליכטעט געווארען אין פאריז צו דערצייפערדערהייט פון אלעמעל.

סאלאניקי ציוניסטען האבען פארטרעטער.

די ציוניסטען פון סאלאניקי וועלען זיין פארטראטען ביים ציוניסטישען קאנ פערענץ אין לאנדאן דרהך'ן רב הכולל.

אין די אינפארמאציעס איז אויך גע מאלדען געווארען דאס אויקראינע האט גע שיקט א חיוו דעם אוועוואקס מארגאלין נאך צוויי דעלעגאטען קיין פאריז אין זיי זיינען דער גענעזעצער מיניסטער לאצקי און זארקין.

פאר מאנופעקטשורערס ניכען נאך פאדערונגען

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

הייטען איז אנאונסירט געווארען דאס די פאר מאנופעקטשורערס אסאסי אתס נאכגעגעבען די פאדערונג פון א 44 שעה דיגער ארבייטס וואך. פערציג פראצענט העכערונג אויף די שכירות, א יוניאן קאנטראל פון די שעפער אין גלייכע פאר־גאנדערטיילונג פון דער ארבייט און מיט דעם פארמידע א ענגעראל סטרייק. אבער אין די אייגענע שעפער פאגנט. זיך הויגנט אן א סטרייק.

ציוניסטישע דעלעגאציע אויפגע־נומען אין לאנדאן

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

אינפארמאציעס וואס זיינען דא ערהאל טען געווארען מעלדען דאס די אמעריקא נער ציוניסטישע דעלעגאציע דר. שמריהו לעווין און קלאדענס דע סאלא (דע חאלא זע?) זיינען אנגענומען אין לאנדאן אויס גענומען געווארען ביי א גרויסען מאסע פארזאמלונג. ביי וועלכען סער סטואַרט סעמיועל איז געווען דער פארזיצענדער.

עס איז באריכטעט געווארען ביים מי טינג דאס מאנכע ציוניסטישע פראגען זיי נען געשליכטעט געווארען אין פאריז צו דערצייפערדערהייט פון אלעמעל.

היינט די לויה

ווי מיר האבען געכטען געמאלדען האט דער קערפער פון דעם פארשטארבענעם סאלדאט אברהם אבראמאוויטש געראפט נעכטען אהער עראכט ווערען. עס האט זיך אבער די טרייז פארשפעטיגט, און דער בר מיצוה איז יעצט געבראכט גע ווארען פון טעמסעס נעכטען אין אויוענט. די לויה וועט דארום זיין היינט פון זעלבען פלאץ.

שטערונגען פאר ציוניסטישע פלענער אבגעשאפט

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

א טעלעגראמע צום „פארווערטס" מעל־דעט דאס דער ציוניסטישער פיהרער דעוד דאס די ציוניסטען אין פארז פרע־הען זיך מיט דעם וואס זייערע פארלאנ־גען ווערען מומים. די פארהאנדלונגען צווי שען די ציוניסטען מיט דעם עגלישער הומעיערונג האבען באזייטיגט אלע שטער הונגען צו א אידישער היים אין פאלעס־טינא.

פאלעסטינא וועט זיין א זעבסטשטענדיגער שטאט

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

א טעלעגראמע צו דער „ווארהייט" מעלדעט דאס דער ציוניסטישער פיהרער ראסאף וואס איז א דעלעגאט פון ווילנא צוזאמען מיט דעם ענגלישען פיהרער נאלדבערג צו דער לאנדאנער ציוניסטי־שער קאנפערענץ האט ערקלערט דאס פראנקרייך האט נאכגעגעבען די פאדע רונג פון סיריען צו מאכען פאלעסטינא א עלבסטשטענדיגען שטאאט.

צו וואך צייט.

די אינפארמאציעס מעלדען אויך דאס דער אידישער פעעסאר שוק און פרא פעסאר אלעקסאנדער האבען אויס פרא טעסט פארלאָגען זייערע שטעלען אין דער לעמבערגער אוניווערזיטעט און די אידי שע סטודענטען זיינען ארויס אין א סטרייק אלס פראטעסט געגען דער פוילי שער רעגierונג.

שוידערליכער סך הכל פון דר. לעמבערגער פאגראמען

(אינט. איר. פרעס בויורא)

ניו יארק פעבראוער 4

אינפארמאציעס צום „טאג" מעלדען דאס אין פוילען און ליטא האבען די אי דען באשטימט א וואך פון טהויער פאר די לעמבערגער אידישע קדבנות.

דער לעצטער סך־הכל פון דעם חורבן באוויזט דאס ביז פופעזעהן הונדערט אי דישע נפשות זיינען דארטען אומגעקומען נער צייטונסטישע דעלעגאטען דר. שמריהו לעווין און קלאדענס דע סאלא (דע חאלא זע?) זיינען אנגעקומען אין לאנדאן אויס גענומען געווארען ביי א גרויסען מאסע פארזאמלונג. ביי וועלכען סער סטואַרט סעמיועל איז געווען דער פארזיצענדער.

עס איז באריכטעט געווארען ביים מי טינג דאס מאנכע ציוניסטישע פראגען זיי נען געשליכטעט געווארען אין פאריז צו דערצייפערדערהייט פון אלעמעל.

סאלאניקי ציוניסטען האבען פארטרעטער.

די ציוניסטען פון סאלאניקי וועלען זיין פארטראטען ביים ציוניסטישען קאנ פערענץ אין לאנדאן דרהך'ן רב הכולל.

אין די אינפארמאציעס איז אויך גע מאלדען געווארען דאס אוקראינע האט גע שיקט א חיוו דעם אוועוואקס מארגאלין נאך צוויי דעלעגאטען קיין פאריז אין זיי זיינען דער גענעזעצער מיניסטער לאצקי און זארקין.

ליי סענס וועלען געגעבען ווערען בלויז צו ענגלישע און קענעדעה בירגער

פאריס קאמישיאנערס באשליסען ניט צו געבען קיינע רייסענס צו אויס־לענדער

נומען דעם דאזיגען באשלוס אויף דער עצה פון א דעפוטאציע פון קאנטראלערס וואס האבען שטארק אנטיירט דערפאר אז אזא געזעץ זאל אנגענומען ווערען.

אין דער דעפוטאציע זיינען געווען פאלגענדע:

קאנטראלער מעקבריידד, קאנטראלער מענ־וויער און קאנטראלער קאמערען, אלע דריי האבען געשיקט מיט א זעלבע־נער אלאקווענץ די נויטיגקייט פון אנ־נעהמען דעם דאזיגען געזעץ.

הייטיגע נייעס

פון הייטיגן און וויטער וועט אין טא־ראנטא קיין אויסלענדער ניט קאנען באַ־קומען קיין סיזוויץ לייסענס, אויף צו פיה־רען אויגענער וועלכע געשעפטען, אויב דער בעטרעפענדער וועט ניט זיין ענטוויג דער אן ענגלענדער אדער א נאטוראליזיר טער בירגער. אין קענעדע.

דעם דאזיגען באשלוס האבען אנגענו־מען די פאלס קאמישיאנערס בוי זייער מיטינג געכטען נאכמיטאג.

א דעפוטאציע פון קאנטראלערס.

די פאלס קאמישיאנערס האבען אנגע־

הרב גארדאן מאכט ערפאלג מיט זיין אגיטאציע

זייט די באוועגונג געהט דא אין פאר דער „פאראקיעל סקוהל", וואס הרב י. גארדאן זיך איז נאמענען געווארדמעט דער זאך, און איז געווארען איהר פעהיגס טער אגיטאטאר, אגיטירענדיג ניט נאר אויך פאר גאנצע קאנגרעגיישאנס.

לעצטענס האט זיך הרב גארדאן בא־טוצט מיט דער געלעגענהייט אין מיקאל שוהל, ווען דארטען איז געפראוועט געווא־רען דיי בר מצוה פון ל. ק. שאפירא'ס א זוהן, און סיי אין שוהל, אוז אז שפעטער ביי מר. שאפירא אין הויז, האט ער אגי טירט פאר דער „פאראקיעל סקוהל" און זייגע ווערטער האבען געבראכט רעזול־טאטען אין דער פארמע פון שענקע סומ־מס פון שעהנע סומס פון אנשטאלט.

דער פלאן אויף אגיטאטע עוועגנ־געפלט אלעמען. און דער עולם האלט עס שוין וועלען זעהען אלס א ווירקליכ־קייט. אז עס איז ניטא וואס פאראיבער צו האבען, צופיעל ערציהונגס אנשטאלטען האבען מיר ניט אין שטארט.

אט דאס הייסט ראכע נעמען פון דער פאליציי

פיטערבארא פעבראוער 4.

מיט א קורצער צייט צוריק האט עמי צער געלאזען וויסען לייסענס אינספעק־טאר גודריטש דאס עס זיינען פאראנען חשד'ן וועגען פיהרען שנאפס אין יענער געגענד. און עס איז אוועקגעשיקט גע ווארען א פעהיגער אינספעקטאר קיין גוי־טענזול.

אנקומענדיג אויף'ן סטיישאן האט דער אינספעקטאר אנגעהויבען וואהרען פער־דעכטיגטע בליקען און אלע ווינקעלאך שמעקען מיט דער נאז צו אלעס. וואס האט אויסגעזעהען ניט גלאטיג. אין פליצלינג האט ער דערזעהען. ווי אין א ווינקעל שטעהט א גרויס פעטשעל, פאר־לאיען, אין א בעל הבית.

אין די נעקסטע פאר מינוט האט זיך דאס פארוויתומ'דיג פעטשעל געפונען אין די הענט פונ'ם צופריעדענעם אינספעק טאר, און וועלענדיג זיין זיבער מיט זיין געוויינס האט דער אינספעקטאר אנגעפאנ־גען טרייסלען דעם פעטשעל און צוהערענ־דיג זיך וואס פאר א מין קולות פון הארט וועט זיך הערען. צו זיין גרויסען ערהיט און דער גרוך האט איהם אויך גאר ניט געפאלען זאגען. ער האט נאכאמאל געטרייסלט אביסעל שטארקער און אלץ נאר ניט געהערט.

פליצלונג איז אנגעקומען אין עלטערע פרוי, צוזאמענדיג עוים פעטשעל האט דער אלע.

אזוי שטארקערע ביער פאר ענגלאנד

לאנדאן פעבראוער 4

דער קריעגס קאבינעט האט באשלאסען צו ערלייבען צו פראהוויזיגן מעהר מיט 25 פראצענט ביער, און אויך אז דאס ביער וועט מעגען געמאכט ווערען מיט דריי גראד שטארקער ווי ביז איצט, אבער וואס אבעלאנגט די פריזען וועט די רעגierונג נאך אלץ האבען די קאנט־רולע.

מעהר און שטארקערע ביער פאר ענגלאנד

לאנדאן פעבראוער 4

דער קריעגס קאבינעט האט באשלאסען צו ערלייבען צו פראהוויזיגן מעהר מיט 25 פראצענט ביער, און אויך אז דאס ביער וועט מעגען געמאכט ווערען מיט דריי גראד שטארקער ווי ביז איצט, אבער וואס אבעלאנגט די פריזען וועט די רעגierונג נאך אלץ האבען די קאנט־רולע.